

MEMORIAL
pamięć Marii Wittek

relicja własna

AK
śląsk

BABIŃSKA - ADAMCZYK
Maria

ps. "Władka"

5/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — .....

BABINSKA-ADAMCZYK.....

Maria

T. 5/WSK

✓ I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa k. 6, 19-6

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....
.....

✓ V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] 6k

VI. Fotografie

I/1. Relacja Babińskiej-Adamczyk

- Relacja ntama, Bielsko Biata 1978, mps, k. 3, s. 1-3
- Relacja ntama, Bielsko Biata 1978, mps, k. 3, s. 4-6

Relacja uczestniczki walk o niepodległość.

I. Dane osobiście

Maria Zofia Adamczyk z domu Babińska ps "Władka"
ur. 21 stycznia 1912 r. w Sokołowie pow. Kolbuszowa
c. Józefa i Anny z d. Billewicz

Ojciec sędzia, - matka nie pracowała zawodowo, - mąż ofic. służby czynnej ppłk. - przydział 73 p.p. - po wojnie od 1946 r. pracownik umysłowy.

Wykształcenie średnie, nauczycielka, - nauczycielka -

43-3008 Bielsko-Biała ul. Rychlińskiego 24 m. 39

II. Okres przedwojenny do 1. IX. 1939 r.

Nauczycielka od 1935 r. w szkolnictwie zawodowym i podstawowym.

Szkoła Zawodowa Deksztakująca Wadowice, - Szkoła Powszechna Kostera p. Stopnicki, -
Szkoła Powszechna Poręba pow. Frysztat, -

W Wadowicach praca kulturalna z młodzieżą, - Tow. Gimn. Sokół, - amatorskie koło teatralne
Instruktorka Białego Krzyża w Katowicach i na Zaolziu.

W jesieni 1937 r. zaczęłam pracę w polskim Białym Krzyżu w Katowicach przy 73 p.p. jako kierowniczka świetlicy w której była czynna biblioteka. Tu organizowałam zajęcia świetlicowe dla żołnierzy z 73 p.p. Wiosną 1938 r. prowadziłam świetlicę dla żołnierzy poborowych organizując w niej zajęcia świetlicowe na okres poboru. Następnie w okresie letnim prowadziłam zajęcia świetlicowe na przedobozie w Panewniku. Stamtąd wyjechałam wraz z instruktorką Kazimiłą Szybińską, z 73 p.p. na manewry na Łemkowszczyznę. Zadaniem naszym było organizowanie pracy oświatowej z wojskiem i ludnością cywilną. Praca ta miała na celu zebranie materiałów metodycznych i doświadczeń do zajęć oświatowych z wojskiem. W listopadzie 1938 r. przeniesiono mnie do pracy nauczycielskiej na Zaolziu do miejscowości Poręba pow. Frysztat. Tam zadaniem moim było organizowanie szkolnych kół młodzieży Polskiego Białego Krzyża, oraz prowadzenie zajęć świetlicowych dla żołnierzy. Tu urządziłam w Orłowej z młodzieżą gwiazdkę dla żołnierzy. W okresie wakacyjnym 1939 r. w Kochłowicach prowadziłam w dalszym ciągu pracę świetlicową z żołnierzami 73 p.p. Równocześnie przygotowywałyśmy materiały do prowadzenia świetlic żołnierskich na wypadek wojny. Taką świetlicę urządziłyśmy na dworcu kolejowym w Katowicach. W świetlicy na dworcu dyżurowałam do 3 września 1939 r. Z powodu odwrotu naszego wojska ze Śląska wyjechałam dnia 3 września w nocy pociągiem ewakuacyjnym do Kielc. Tu Niemcy odcięli nam dalszą drogę, którą odbyłam pieszo aż do Warszawy z myślą przyłączenia się do oddziałów wojskowych w celu wykonywania dalszej pracy.)

Przygotowanie do obrony kraju w hufcu szkolym P.W.K. w Wadowicach, w 1931 kurs podinstruktorski P.W.K. w Garczynie, roczny kurs dla sióstr sanitarnych P.C.K. na wypadek wojny organizowany przez 12 p.p. w Wadowicach, przeszkolenie do pracy kulturalno oświatowej w Białym Krzyżu na wypadek wojny.

Do Warszawy doszłam w chwili wkraczania tam wojsk niemieckich. Po dygodniu wróciłam do Katowic do własnego mieszkania przy ul. Warszawskiej / Friedrichstrasse / gdzie przeżyłam całą okupację pracując czynnie w konspiracji

III. Okres okupacji do maja 1945 r. / na Śląsku do 27 stycznia /

Krawcowa, pracownia krawiecka od XI 1939 r. do września 1944 r. Od września 1944 r. nawijaczka w zakładzie nawijania silników do stycznia 1945 r.

Od stycznia 1940 do 18 grudnia 1940 łączniczka Marcina Skorupy, kmdanta obwodu S.P.Z. Katowice /ar./ Ponownie od sierpnia 1942 r. do końca wojny Z.W.Z.-A.K. w łączności sztabu Okręgu Z.W.Z.-A.K., skrzynka sztabu Okr. Śl. Z.W.Z.-A.K. kontakt nawiązany przez Anielę Koczubik ob. Kusalową: Wojskowa Służba Kobiet A.K.-dca ✓ Ada Korczyńska ps, " Zośka ". ✓

Centralna Skrzynka Sztabu Okręgu Śl. Z.W.Z.-A.K. w Katowicach ul. Friedrichstrasse 21 /Warszawska/ dla łączności z inspektoratów ze skrzynek pośrednich. Przekazywałam materiały przywożonych z terenu do Sztabu Kmdy Okr. Śl. przez 2 łączniczki, Sabinę Kokocińską ob. Morawcową i Barbarę Musioł. W wypadkach nagłych przewożenie materiałów pilnych ze Sztabu Okr. Śl. A.K. do Żywca i Bielska. Przewożone materiały były pakowane rozmaicie: w pudełkach z żywnością, ziołami, paczuszki normalne w różnych formatach. Gdy przesyłano pieniądze, łączniczka czy kurierka wiedziała, że je przewozi. Po powrocie zawsze kurierka i łączniczki meldowały o wykonaniu zadania. W 1944 r. jeśli łączniczki przywoziły pocztę dla innych inspektoratów niż Żywiec, kupowałam na dworcu kolejowym, u pracującej wtedy przy sprzedaży biletów "Zośce"-Ada Korczyńska -peronówkę, na znak, że jest coś do odebrania w skrzynce. Kilkakrotnie w moim mieszkaniu odbyły się spotkania m.i. była Wanda-Jordan Łowińska z Adą Korczyńską i nieznaną mi panią. W 1942 r. została u mnie zaprzyjężona Łucja Zawada przez "Rafała" kpt. Antoniego Morawskiego.

Dużo czasu zajmowało zdobywanie lekarstw dla obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu oraz w 1942 i 1943 dla oddziałów partyzanckich, głównie Garbnika w Beskidach. Lekarstwa dla partyzantów zawożona na plebanię w Żywcu. Załączam odpis zestawu apteczki i spis zachowanej do dziś. Lekarstwa były przynoszone do mojego domu, kompletowane i pakowane u mnie.

Nie korzystałyśmy z funduszy organizacyjnych na przejazdy, najczęściej krótkie, na trasach między Katowicami, i Zagłębiem, Żywcem, Bielskiem.

Przy likwidacji A.K. w październiku 1945r. komisja Weryfikacyjna dla spraw A.K. Okr. Śląski przyznała mi stopień porucznika oraz Krzyż Zasługi z Mieczami I

IV. Okres powojenny

od 27.I. 1945r. do 20.II. 1945 r. w Urzędzie Woj. urzędniczka dział handlowy, przy zabezpieczeniu majątku państwowego.

od 23.III. 1945 r. do 31.VIII. 1945 r. nauczycielka szk. pow. w Katowicach

od 1.IX. 1945 r. do 28.II. 1947 r. nauczycielka Szk. Zaw. Żeńskiej w Katowicach
1 8.II. 1947r. Zmiana stanu cywilnego. Po powrocie z niewoli niem. w oflagu ślub z ppłk. Władysławem Adamczykiem.

od 1.III. 1947r. do 9.IX. 1950 r. nauczycielka Szk. Zaw. Żeńska w Bielsku

od 9.IX. 1950r. do 21.VI. 1956 r. pobyt w więzieniu w okresie stalinowskim skazana według Małego Kodeksu Karnego. Zwolniona na mocy amnestii w 1956r.

od IX. 1956 r. do 20.IV.1957r.nauczycielka zawodu w zakł. dosk.rzemiosła w
od I. IX.1957 r. do 31. VIII. 1968 r.nauczycielka zawodu w Szkole Zaw. przy
Tech.Włók. w Bielsku - Białej.

1.IX. 1968 r. przejście na emeryturę

V.Dokumentacja

Fotografie ze szkolnego hufca P.W.K. w Wadowicach i obozu P.W.K.wGarczynie.

Podziękowania władz za pracę społeczną z młodzieżą z Wadowic./odpisy lub
fotokopie./ *Fotografie z pracy wstawowej w 9, B.K.*

201 Relacja o pracy w Białym Krzyżu przy 73 pp. w Katowicach.

Odpis spraw. o pracy B.K. na terenie Śl. z okresu 1938r./artykuł z czasopisma

202 Powstaniec nr 22/1938 r.

3 fot. łączniczek z lat 1944 r. /Aniela Koczubik, Barbara Musioł, Sabina Koc-
kocińska, Maria Babińska. *U*

*Stronki
od Ady*

Adamczyk Maria

43-300 Bielsko Biała

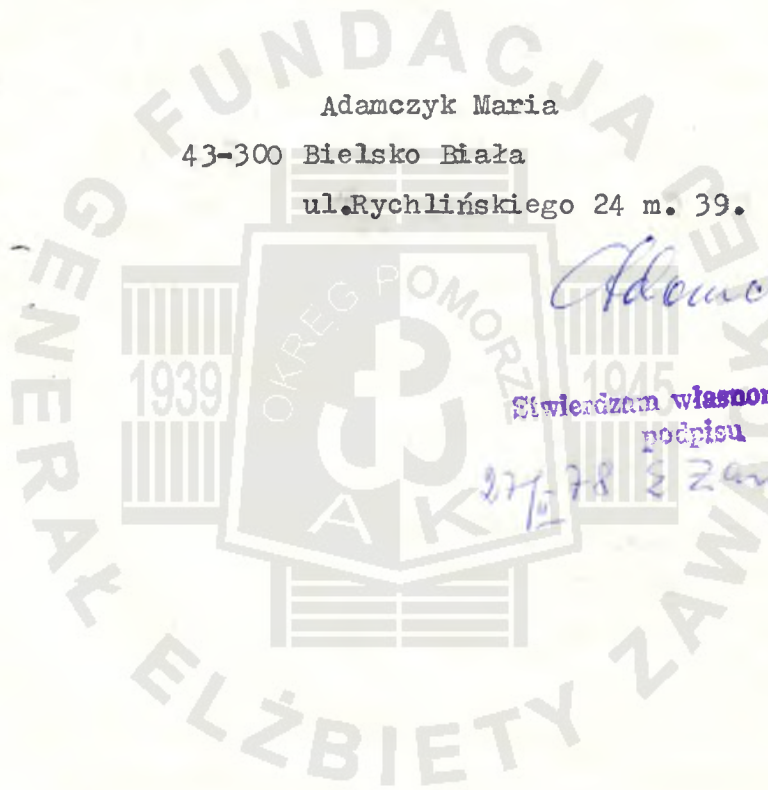
ul.Rychlińskiego 24 m. 39.

201:

Adamczyk Maria

Stwierdzam własnoręczność
podpisu

27.7.78 z zawieszki "Zo"

Relacja uczestniczki walk o niepodległość

I. Dane osobiste

Maria Zofia Adamczyk z domu Babińska ps "Władka".
 ur. 21 stycznia 1912 r. w Sokołowie pow. Kolbuszowa
 c. Józefa i Anny ud. Billewicz
 Ojciec sędzia, matka nie pracowała zawodowo, - mąż ofic. służby czyn-
 nej ppłk. przydział 73 p.p. - po wojnie od 1946 r. pracownik umysł.
 Wykształcenie średnie, nauczycielka - nauczycielka
 43-300 Bielsko-Biała ul. Rychlińskiego 24 m. 39

II. Okres przedwojenny do 1.IX.1939r.

Nauczycielka od 1935r. w szkolnictwie zawodowym i podstawowym.
 Szkoła Kształk Zawodowa Deksztakająca Wadowice, Szkoła Powszechna
 Kostera p. Stopnicki, Szkoła Powszechna Poręba pow. Frysztat.
 W wadowicach praca kulturalna z młodzieżą, Tow. Gimn. Sokół, amatorskie
 Koło Teatralne, Instruktorka Białego Krzyża w Katowicach i na Zaolziu.
 Wiosną 1937r. zaczęłam pracę w Polskim Białym Krzyżu w Katowicach
 przy 73 p.p. jako kierowniczką świetlicy, w której była czynna biblio-
 teka. Tu zorganizowałam zajęcia świetlicowe dla żołnierzy z 73 p.p.
 Wiosną 1938r. prowadziłam świetlicę dla żołnierzy poborowych organizu-
 jąc w niej zajęcia świetlicowe na okres poboru. Następnie w okresie
 letnim prowadziłam zajęcia świetlicowe na przedobozie w Panewnikach.
 Stamtąd wyjechałam wraz z instruktorką Kazimierą Szybińską, z 73 p.p.
 na manewry na Łankowszczyznę. Zadaniem naszym było organizowanie
 pracy oświatowej z wojskiem i ludnością cywilną. Praca ta miała na
 celu zebranie materiałów metodycznych i doświadczeń do zajęć oświato-
 wych z wojskiem. W listopadzie 1938r. przeniesiono mnie do pracy nauczy-
 cielskiej na Zaolziu do miejscowości Poręba pow. Frysztat. Tam zadaniem
 moim było organizowanie szkolnych kół młodzieży Polskiego Białego
 Krzyża oraz prowadzenie zajęć świetlicowych dla żołnierzy. Tu urzędzi-
 łam w Orłowej z młodzieżą gniazdkę dla żołnierzy. W okresie wakacyjnym
 1939r. w Kochłowicach prowadziłam w dalszym ciągu pracę świetlicową
 z żołnierzami 73 p.p. Równocześnie przygotowywałyśmy materiały do prowa-
 dzenia świetlic żołnierskich na wypadek wojny. Taką świetlicę urzędzi-
 łyśmy na dworcu kolejowym w Katowicach. W świetlicy na dworcu dykturowa-
 łam do 3 września 1939r. Z powodu odwrótu naszego wojska ze Śląska
 wyjechałam dnia 3 września w nocy pociągiem ewakuacyjnym do Kielc.
 Tu Niemcy odcięli nam dalszą drogę, którą odbyłbym pieszo aż do Warsza-
 wy z myślą przyłączenia się do oddziałów wojskowych w celu wykonywania
 dalszej pracy. Do Warszawy doszłam w chwili wkroczenia wojsk niemieckie

Po tygodniu wróciłam do Katowic do własnego mieszkania przy ul. Warszawskiej 21. /Friedrichstrasse/ gdzie przeżyłam całą okupację pracując czynnie w konspiracji.

Przygotowanie do obrony kraju w hufcu szkolnym P.W.K. w Wadowicach, w 1931 kurs podinstruktorski P.W.K. w Garczynie, roczny kurs dla sióstr PCK na wypadek wojny organizowany przez 12 p.p. w Wadowicach, przeszkolenie do pracy kulturalno-oświatowej w Białym Krzyżu na wypadek wojny.

1. Okres okupacji do maja 1945r. /na Śląsku do 27 stycznia /

Krawcowa, pracownia krawiecka od XI 1939 do września 1944r. Od września 1944 nawijaczka w zakładzie nawijania silników do stycznia 1945r. Od stycznia 1940 do 18 grudnia 1940 łączniczka Marcina Skorupy komendanta obwodu S.P.Z. Katowice /ar./ Ponownie od sierpnia 1942 r. do końca wojny Z.W.Z.- A.K. w łączności sztabu Okręgu Z.W.Z. -A.K. skrzynka sztabu Okr.Sl.Z.W.Z. -AK kontakt nawiązany przez Anielę Koczubik ob, Kuzalową: Służba Kobiet A.K. -dca Ada Korczyńska ps. "Zośka". Centralna skrzynka Sztabu Okręgu Sl.Z.W.Z.- AK w Katowicach ul.Friedrichstr.21 /Warszawska/ dla łączności z inspektoratów ze skrzynek pośrednich. Przekazywanie materiałów przywożonych z terenu do Sztabu Kmdy Okr.Sl. przez 2 łączniczki Sabinę Kokocińską- obecnie Morawcową i Barbarę Musioł. W wypadkach nagłych przewożenie materiałów pilnych ze Sztabu Okr. Sl. AK do Żywca i Bielska. Przesyłane materiały były pakowane rozmaicie w pudełkach z żywnością, ziołami, paczuszki normalne w różnych formatach. Gdy przesyłano pieniądze, łączniczka czy kurierka wiedziała, że je przewozi. Po powrocie kurierka i łączniczki zawsze meldowały się o wykonaniu zadania. W 1944 r. jeśli łączniczki przywoziły pocztę dla innych inspektoratów niż Żywiec, kupowałam na dworcu kolejowym u pracującej wtedy przy sprzedaży biletów "Zośce"- Ada Korczyńska- peronówkę na znak, że jest coś do odebrania w skrzynce. Kilkakrotnie w moim mieszkaniu odbyły się spotkania m.i.była Wanda Jordan, Łowinska z Adą Korczyńską i nieznaną mi panią. W 1942r. została u mnie zaprzysiężona Lucja Zawada przez "Rafała" kpt.Antoniego Morawskiego.

Dużo czasu zajmowało zdobywanie lekarstw dla obozu koncentracyjnego w Odwigitwie oraz w 1942 i 1943 dla oddziałów partyzanckich, głównie Garbnika w Beskidach. Lekarstwa dla partyzantów zawożona na plebanię w Żywiec /Łączym odpis zestawu apteczki i spis zachowanej do dziś. /Lekarstwa były przynoszone do domu, kompletowane i pakowane u mnie/. Nie korzystałyśmy z funduszy organizacyjnych na przejazdy, najczęściej krótkie na trasach między Katowicami i Zagłębiem, Żywcem Bielskiem.

Przy likwidacji A.K. w październiku 1945r. Komisja Weryfikacyjna dla spraw A.K. Okr. Śląski przyznała mi stopień porucznik oraz Krzyż Zasługi z Mieczami I.

IV. Okras powojenny

Od 27.I.1945 do 20.II.1945 w Urzędzie Wojewódzkim -dział handlowy przy zabezpieczeniu majątku państwowego

od 23.III.1945 do 31.VIII.45r, - nauczycielka szk. pow. w Katowicach

id 1.IV.1945 do 28.II.1947 - nauczycielka Szk. Zaw. Żeńskiej w Katowicach

18.II.1947 Zmiana stanu cywilnego. Po powrocie z niewoli niem. w oflagu ślub z ppłk. Władysławem Adamczykiem.

od 1.III.1947 do 9.IX.1950 - nauczycielka Szk. Zaw. Żenska w Bielsku

od 9.IX.1950 do 21.VI.1956r. pobyt w więzieniu w okresie stalinowskim skazana według Małego Kodeksu Karnego. Zwolniona na mocy amnestii w 1956r

Od IX.1956 do 20.IV.1957 - nauczycielka zawodu w Zakł. Dosk. Rzemiosła w Bielsku

od 1.IX.1957 do 31.VIII.1968r. nauczycielka zawodu w Szkole Zawod. przy Techn. Włók. w Bielsku-Białej.

1.IX.1968 -przejsicie na emeryturę

V. Dokumentacja

Fotografie ze szkolnego hufsa P.W.K. w Wadowicach i obozu P.W.K. w Gerczynie. Podziękowania władz za pracę społeczną z młodzieżą z Wadowic. /odpisy lub fotokopie/

Fotografie z pracy związkowej w P.W.K.

Relacja o pracy w Białym Krzyżu przy 73 pp w Katowicach

Odpis spr. o pracy B.K. na terenie Śl. z okresu 1938 r. /artykuł z czasopisma Powstaniec nr.22/1938r.

3 fotografie łączniczek z lat 1944 r./Aniela Koczubik, Barbara Musioł, Sabina Kekocińska, Maria Babinska/.

Adamczyk Maria

43-300 Bielsko-Biała
ul. Rycklinskiego 24 m. 39

V Karty informacyjne, k. 6

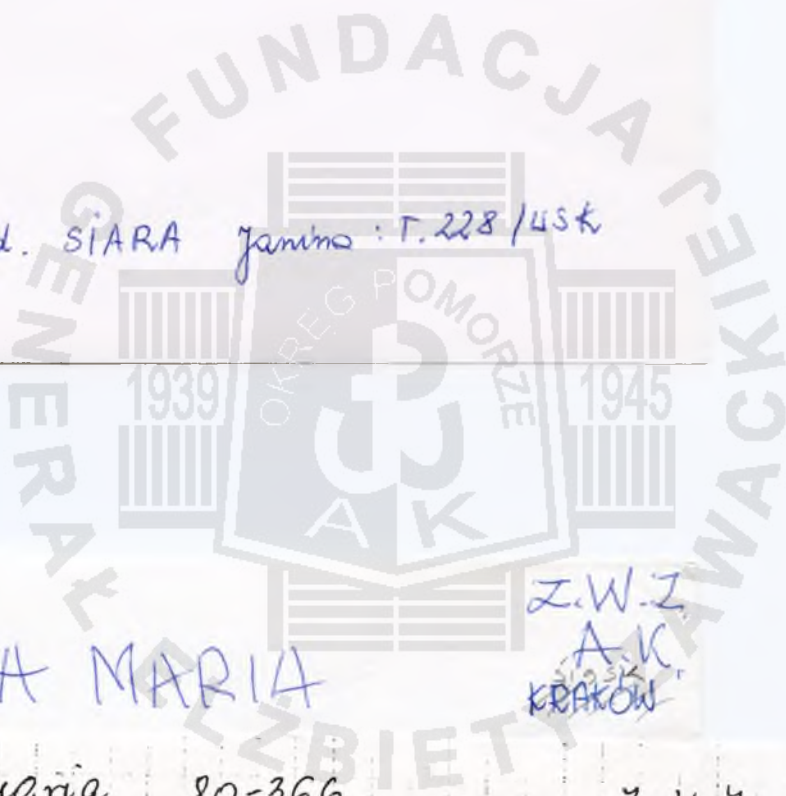

AK
Słask

BABIŃSKA Maria
ps. "Rysia"
- Łączniczka w "Poczekalni"

206.
MIGULA z d. SIARA Janina : T. 228 / 45 K

K. 100

BABIŃSKA MARIA

Z.W.Z
A.K.
KRAKÓW

15. Babimisko. Maria	80-366	Z.W.Z	"region Śląski"
Filip Elżbieta	gd. Olina	i A.K.	Kraków
21.02.1911, Przemysł	ul. Dumna nr by 42c u 6	ps. Ryska	Kopuła M. Kiliński ps. "Marcin"

ZOB. WYCIĄG Z KARTOTEK Z K.R.P. i Osób
REPREZENTOWANYCH

W:T. "LISTY RÓŻNE" FAPAK

D 92.

ZWZ AK
~~Kraków~~
śląsk

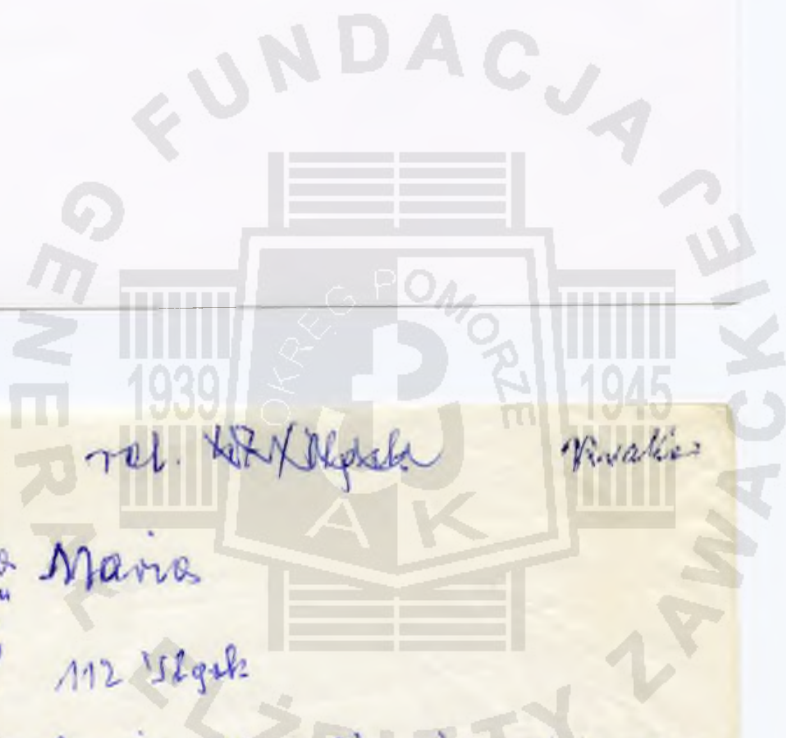
BABIŃSKA MARIA

Prowadziła w Krakowie skrzynkę łączności ze Śląskiem na Stradomiu.

Źródło:

Niekraś Juliusz, "Z dziejów AK na Śląsku", wyd. II K-ce 1993, s. 204.

Z. Kotowicz' 99

rel. ~~Kraków~~ Śląsk ~~Kraków~~

Babińska Maria
ps. "Ryciel"
rel. "Pawel" 112 Śląsk

Kwatera w Krakowie dla członków Sztabu Okręgu
i ich rodzin, spalonych na terenie Śląska.
Łąmieńska "Poczekalnia".

K. ca
Frygobek
Babiniska
Adamczyk P B K
instr. P W K

prac. wycho
R. ca
Frygobek

1:3 12 Świątlice Zetm na dozwolenie w K. ca

matkacji 1939 - zapise z Zetm ^{23 pp} w Kalktawicach
przygotowanie materiału do prace
druku Świątlice Zetm ze sprowadz
K. ca

P B K - prace oświat. 11 73 pp. materiały na temat
z wycho i ludności cywil
2 8 my br. dy - do wiadomości i metod. do pracy
zapisa z Zetm i materiały z wycho
K. ca 1938 dla Zetm

44/S/122
Babiniska

pot. Adamczykowa Maria x d. Babiniska
ur. 21.01.1912 r. w Sokotowie p. Holleszowa, ps. Władka
e. Józefa i Anny Billenick
Wykond. średnie Szwajcaryjka
Instruktorka Dietego Krycia w Katowicach
Przygotowanie do obrotu Kraju H S P W K w Wadowicach
w 1931 kurs podinstr. w Górczynie i rozryw kurs
dla sióstr P B K. w Wadowicach. Zaprzysiężenie w 1941 r.
p. A. Kowrubik. Egzaminacja obrotowa. Skromny K. ca
obrotu SPZ. Katowice Przekazywanie materiały przyrodzie
z terenu do Zetm. Przewożenie materiałów do Dywca i Pielsta
Kontakt z H. Kowrubik, Tomasz.
Zdobycie leków dla ob. leone. i odda. part. Garbick
Po wojnie praca w wydz. kulturalno - przyr. e. ca. maj. k.
państw. Poroz. u. a. w Katowicach w k. Zaw. w Katowicach
od 9.09.1950. wzięcie w obrotu stali w 21.12.1956
uwolniona na mocy amnestii. Praca w fel. Zaw. Bieleń
1.09.68 praca dla emerytury.

Stary celis Sztales Obr. St. AK. XI 1939, Skouta tsa se ~~stary~~
ale ~~profesora~~
Skouta pa ~~aroz~~. Patoz. xpru d'arieru dykocny. 1941. setida se py-
Ambro ~~h'arieru~~ k'arowa p're kuzis Kocm'arik - Kuzalona
poutanku Relele Kocm'arika, (Zocca) miota d'nie G'arion
Vokov'arika i kuziot P'arika, p'arota se d'arier
G'arionu lytovic, Jarov'arika op'ar Berav'arion k'arion
p'arota d'arieru do kuzalona (P'arion) lytovic, k'arion
P'arion k'arionu WSK.

brat'arion G. IX 1950 - 21 VI 1956 usi p'ar. W. P'arionu

oflag d'arier - 15 VII 1956.

- 11 -

nr 47/8

Part. kow. Ak.

KO I K
R-ce

por. Adamczykówna Maria

Bolesława

Wojenna

Janina Billewicz

21. I 1912 Sokół
C. Józefowa por. Kollusowska

Wład. Kow. L. a. Lwoczanin

KHK .....

MW .....

SKZ z W .....

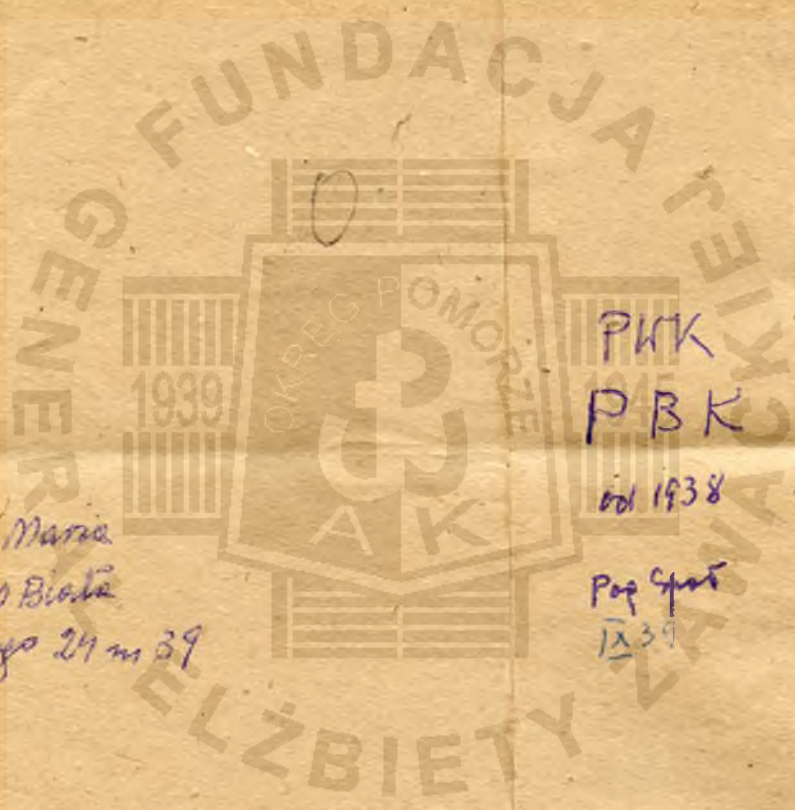

ELŻBIETY

224 Babińska Maria Jozia po m. Adamczy
ps. 'Władka'

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej
poz. zel 47 skł. 12
data wpływu 1978

adres: Adamczyk Maria
43-300 Bielsko Białe
ul. Ryckińskiego 21 m 39

PKK
PBK - Kca i Zarząd
od 1938
Pog. Grot
1939
inw. 12/1931
od 1937

stworzona wiatorek w bystrzycy

~~Pog. PBK
Kamp. - -
Rysep~~

Radowice
Frystat

Babińska
16

BABIŃSKA Maria